II

(Besluiten waarvan de publicatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE
van 20 juli 1999
betreffende de door de Griekse Dienst voor katoen in Griekenland toegepaste steunregeling voor katoen

(kennisgeving geschied onder nummer C(1999) 2536)

(Slechts de tekst in de Griekse taal is authentiek)

(2000/206/EG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 88, lid 2, eerste alinea,

Na de belanghebbenden overeenkomstig artikel 88, lid 2, eerste alinea, van het EG-Verdrag te hebben aangemaand haar hun opmerkingen te maken en gezien deze opmerkingen [1],

Overwegende hetgeen volgt:

I

(1) Als gevolg van een klacht heeft de Commissie op 8 december 1992 de Griekse autoriteiten per fax om gegevens verzocht betreffende parafiscale heffingen die worden geïnd ten bate van de Griekse Dienst voor katoen. De Griekse autoriteiten hebben geantwoord bij brief van 17 maart 1993. Bij brief van 19 juli 1993 hebben de Griekse autoriteiten aanvullende gegevens over deze maatregelen verstrekt.

(2) Volgens de beschikbare gegevens is de Griekse Dienst voor katoen een overheidsorgaan zonder winstoogmerk dat er alleen naar streeft de ontwikkeling van de katoensector te bevorderen. Zowel in het primaire stadium als in dat van verwerking en afzet verstrekt de dienst de volgende diensten:

a) technische bijstand;

b) voorlichting over passende en rendabele rassen;

c) kwaliteitsgarantie voor gecontroleerd en gecertificeerd zaaizaad en controle van ingevoerd zaaizaad;

d) follow-up van de technologische ontwikkelingen op wereldvlak en overdracht van technologische kennis;

e) follow-up van de tenuitvoerlegging van Verordening (EEG) nr. 389/92 van de Raad van 15 februari 1982 betreffende producentengroeperingen en unies daarvan in de sector katoen [2], laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 3808/89 [3];

f) experimenten, overdracht van technologie en opleiding op het gebied van de fytosanitaire bescherming en de beperking van het gebruik van meststoffen;

g) planning en uitvoering van onderzoekprogramma's;

h) opleiding en voorlichting;

i) technische bijstand aan egreneringsbedrijven;

j) studies van algemeen belang over katoenbedrijven en de modernisering daarvan;

k) subsidies voor egreneringsbedrijven, via de structuurprogramma's;

l) selectie en standaardisatie van geëgreneerde katoen;

m) contacten met de internationale katoenbeurzen en internationale organisaties;

[1] PB C 278 van 24.10.1995, blz. 4.

[2] PB L 51 van 23.2.1982, blz. 1.

[3] PB L 371 van 20.12.1989, blz. 1.

n) follow-up van de tenuitvoerlegging van de communautaire verordeningen inzake de gemeenschappelijke marktordening;

o) kwaliteitscontroles en laboratoriumanalyses van voor oliebereiding bestemd zaad;

p) kwaliteitscontroles en laboratoriumanalyses inzake de kwaliteit van vezels, draden en weefsels;

q) technische bijstand aan gespecialiseerde laboratoria;

r) afgifte van kwaliteitscertificaten voor katoenproducten;

s) controles van machines en instrumenten.

Om deze diensten te kunnen verstrekken zonder extra kosten te moeten aanrekenen van de marktdeelnemers, zowel in de primaire als in de secondaire en de tertiaire sector, int het Griekse bureau een compenserende heffing en een speciale heffing.

Krachtens artikel 30, lid 1, van de Griekse wet nr. 2040/92 wordt aan egreneringsbedrijven een compenserende heffing opgelegd van 1 % van de prijs die aan de producent wordt betaald per kilogram in Griekenland geproduceerde en geleverde niet-geëgreneerde katoen. Bovendien voorziet artikel 30, lid 3, in een speciale heffing van 1 % van de prijs van geëgreneerde katoen, die alleen voor ingevoerde producten geldt.

Volgens de bij de Commissie ingediende klachten wordt bij de berekening van bovengenoemde compenserende heffing op in Griekenland geproduceerde, niet-geëgreneerde katoen niet alleen rekening gehouden met de tussen de producent en het egreneringsbedrijf overeengekomen katoenprijs, maar ook met het bedrag van de rechtstreekse communautaire steun die is ingesteld bij Verordening (EEG) nr. 2169/81 van de Raad van 27 juli 1981 tot vaststelling van de algemene voorschriften van de steunregeling voor katoen [4]. Bovendien wordt de bankzekerheid in het kader van bovengenoemde steunregeling geblokkeerd totdat het bewijs is geleverd dat de heffing daadwerkelijk is betaald.

II

(1) Na bestudering van de steunmaatregelen van de Griekse Dienst voor katoen heeft de Commissie besloten dat het in overweging 2, onder e), n) en s), gaat om diensten die onder de bevoegdheid van de staat vallen en dus niet om steun voor bepaalde bedrijven. Bij brief SG(95) D/874 van 27 januari 1995 zijn de Griekse autoriteiten in kennis gesteld van dit besluit.

In dezelfde brief heeft de Commissie Griekenland bovendien meegedeeld dat zij besloten heeft geen bezwaar te maken tegen maatregelen inzake technische bijstand, voorlichting, opleiding en het zoeken van afzetmogelijkheden (overweging 2, onder a), b), h), l), m) en k)), maatregelen voor de selectie en de standaardisatie van de volledige productie van geëgreneerde katoen (overweging 2, onder l) en steunmaatregelen voor onderzoek in de katoensector (overweging 2, onder d), f), g) en j)).

Ten aanzien van de in overweging 2, onder c), o), p) en r), bedoelde maatregelen inzake certificering en kwaliteitscontroles, en de in overweging 2, onder k), bedoelde investeringssteun heeft de Commissie de procedure van artikel 88, lid 2, van het Verdrag ingeleid. Ook ten aanzien van de andere steunmaatregelen heeft de Commissie de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag ingeleid, omdat ze worden gefinancierd uit de speciale heffing die eveneens wordt toegepast op uit andere landen en uit landen van de Europese Economische Ruimte ingevoerde producten.

Met betrekking tot de maatregelen inzake kwaliteitscontroles heeft de Commissie, bij gebrek aan nadere gegevens van de Griekse autoriteiten over het verplichte karakter daarvan, gezegd te betwijfelen of de maatregelen verenigbaar zijn met de gemeenschappelijke markt, omdat deze steunmaatregelen kunnen worden beschouwd als steun voor de bedrijfsvoering zonder duurzaam effect voor de betrokken sector. De Commissie heeft de Griekse autoriteiten derhalve verzocht om aanvullende inlichtingen over de aard en de omvang van de steun inzake kwaliteitscontroles en -attesten. Daarnaast heeft de Commissie de Griekse autoriteiten om gegevens over de verenigbaarheid van deze controles met de communautaire voorschriften verzocht. Wat de uitvoering van deze controles op ingevoerde producten betreft, heeft de Commissie de Griekse autoriteiten verzocht gegevens over te leggen aan de hand waarvan kan worden nagegaan of de controles in de andere lidstaten worden erkend en of de producten van de andere lidstaten niet worden onderworpen aan strengere eisen dan de gelijkwaardigheidseisen.

Wat de steun voor investeringen door egreneringsbedrijven in het kader van structuurprogramma's betreft, heeft de Commissie, bij gebrek aan nadere gegevens van de Griekse autoriteiten, twijfels over de verenigbaarheid daarvan met de gemeenschappelijke markt en kan zij niet uitsluiten dat deze steun onverenigbaar is met de gemeenschappelijke markt. Bovendien heeft zij de Griekse autoriteiten verzocht gegevens over aard en omvang van deze steunmaatregelen te verstrekken.

Aangezien de steun wordt gefinancierd uit parafiscale heffingen (bij de wet opgelegde verplichte bijdragen), heeft de Commissie ook de wijze van financiering van al deze steunmaatregelen onderzocht. Volgens de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen [5] is de financiering van staatssteun uit een verplichte bestemmingsheffing een essentieel onderdeel van deze steun en moet de Commissie bijgevolg zowel de steunmaatregel als de financiering ervan toetsen aan het Gemeenschapsrecht.

[4] PB L 211 van 21.7.1981, blz. 2. Verordening vervangen door Verordening (EG) nr. 1554/95 (PB L 148 van 30.6.1995, blz. 48).

[5] Zie het arrest van 26 juni 1970 in zaak 47/69 (Frankrijk tegen Commissie), Jurisprudentie 1969-1971, blz. 341.

Zelfs als de steun, zowel wat vorm als doelstelling betreft, verenigbaar is met de gemeenschappelijke markt, heeft de financiering ervan uit bestemmingsheffingen die ook worden toegepast op uit andere lidstaten en landen van de EER ingevoerde communautaire producten volgens de jurisprudentie van het Hof van Justitie niettemin een beschermende werking die verder gaat dan de steunmaatregel op zich.

Zelfs als de door de Griekse Dienst voor katoen gefinancierde steunmaatregelen in zekere mate ten goede komen aan ingevoerde producten, kan niet iedereen in gelijke mate profiteren van de uit deze maatregelen voortvloeiende voordelen. Volgens de Commissie ontstaat in de praktijk namelijk onvermijdelijk een gunstiger situatie voor de nationale marktdeelnemers.

Voorts is de Commissie van oordeel dat het stellen van een niet in de communautaire regeling vervatte extra voorwaarde voor de betaling van de steun (de daadwerkelijke betaling van de parafiscale heffing) een inbreuk is op Verordening (EEG) nr. 2169/81.

Ten slotte is de toepassing van de speciale heffing, aldus de Commissie, in strijd met artikel 5 van het aan de Toetredingsakte van Griekenland gehechte protocol nr. 4, op grond waarvan restrictieve maatregelen bij invoer van katoen uit derde landen verboden zijn. Aangezien deze heffing slechts wordt geïnd op ingevoerde producten, vormt ze volgens de Commissie ook een inbreuk op artikel 25 van het EG-Verdrag, op grond waarvan heffingen met gelijke werking als douanerechten bij invoer verboden zijn.

De Commissie heeft de Griekse regering bij brief SG(95) D/874 van 27 januari 1995 en de overige lidstaten en andere belanghebbenden via een bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* [6] aangemaand hun opmerkingen kenbaar te maken.

III

(1) Bij brief van 12 april 1995 heeft de Griekse regering haar opmerkingen over bovengenoemde maatregelen kenbaar gemaakt:

a) Met betrekking tot de punten waarvoor de Commissie twijfels heeft geuit ten aanzien van de verenigbaarheid ervan met het Gemeenschapsrecht, hebben de Griekse autoriteiten verklaard dat de in overweging 2, onder c), bedoelde taken, namelijk de kwaliteitsgarantie voor gecontroleerd en gecertificeerd zaaizaad en de controle van ingevoerd zaaizaad, krachtens de Griekse wetgeving thans verplicht zijn. Zij voegen hieraan toe dat de uitgaven voor bovengenoemde diensten worden gefinancierd uit de begroting van het Ministerie van landbouw en niet uit een heffing van 1 %.

Met betrekking tot de taken als bedoeld in overweging 2, onder d), p), q) en r) (kwaliteitscontroles en laboratoriumanalyses van voor industriële verwerking bestemd zaad, verwerking, kwaliteitscontroles en laboratoriumanalyses inzake de kwaliteit van vezels, draden en weefsels, technische bijstand aan gespecialiseerde laboratoria, afgifte van kwaliteitsattesten voor katoenproducten), wijzen de Griekse autoriteiten erop dat de controles en de analyses niet verplicht zijn en dat deze diensten worden verricht tegen een vergoeding die de bedrijfskosten van de laboratoria moet dekken.

b) Met betrekking tot de in het kader van structuurprogramma's aan egreneringsbedrijven toegekende subsidies wijzen de Griekse autoriteiten erop dat tot 26 februari 1992 investeringen zijn gedaan in het kader van Verordening (EEG) nr. 389/82. Daarna heeft de Griekse Dienst voor katoen een sectorieel programma voor investeringen in de sector opgesteld, dat is goedgekeurd door de nationale en de communautaire autoriteiten. Er zijn evenwel geen subsidies verleend aan egreneringsbedrijven, noch bedragen ingehouden voor de uitvoering van het sectoriële programma.

c) Wat de wijze van financiering betreft, wijzen de Griekse autoriteiten erop dat de in artikel 30, leden 1 en 3, van wet nr. 2040/92 bedoelde heffingen reeds bestonden en voortvloeien uit een herziening en een codificering van de bepalingen van artikel 10 van wet nr. 3853/58 en artikel 1 van wet nr. 675/77, waarbij de in drachmen uitgedrukte heffing is omgezet in een procentuele heffing om beter in te spelen op de marktschommelingen en een automatische aanpassing van de te betalen heffingen mogelijk te maken.

Volgens de Griekse autoriteiten geldt de heffing zowel voor ingevoerde katoen als voor in eigen land geproduceerde katoen en wordt de heffing op ingevoerde katoen niet aangewend voor de financiering van maatregelen om de productie en de afzet van de eigen katoen direct of indirect te bevorderen. Bovendien wordt de heffing, aldus de Griekse autoriteiten, geïnd op het niveau van de egreneringsbedrijven, wat het geschikte stadium is voor de vaststelling van de heffingsgrondslag.

Voorts verklaren de Griekse autoriteiten dat bij de betrokken heffingen geen onderscheid wordt gemaakt tussen uit derde landen of uit andere lidstaten ingevoerde katoen en in Griekenland vervaardigde katoen, en dat met de toepassing van deze heffingen niet wordt beoogd een heffing van gelijke werking als kwantitatieve beperkingen in te stellen

d) De Griekse autoriteiten beschouwen de toepassing van een speciale heffing op niet-inlandse katoen niet als een nationale steunmaatregel in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag aangezien de Griekse Dienst voor katoen geen onderneming is, de heffing op uit derde landen ingevoerde katoen wordt aangewend voor de financiering van onderzoek ter verbetering van de kwaliteit van in de Gemeenschap geproduceerde katoen en de resultaten worden verspreid en dus voor iedereen toegankelijk zijn.

[6] Zie voetnoot 1.

(2) Van de overige lidstaten heeft de Commissie geen opmerkingen ontvangen.

(3) De andere belanghebbenden hebben de volgende opmerkingen over de maatregelen kenbaar gemaakt:

a) De uit heffingen gefinancierde activiteiten van de Griekse Dienst voor katoen zijn steunmaatregelen in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag. De Griekse egreneringsindustrie heeft nooit gebruik kunnen maken van de diensten van de Griekse Dienst voor katoen. Een deel van deze steunmaatregelen lijkt steun voor de bedrijfsvoering te zijn en is dus niet verenigbaar met artikel 87 van het EG-Verdrag.

b) De toepassing van een speciale heffing op uit andere lidstaten ingevoerde katoen is in strijd met de artikelen 23 en 25 van het EG-Verdrag en is bijgevolg onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt.

c) De toepassing van een compenserende heffing van 1 % die wordt berekend over niet alleen de marktwaarde van de katoen, maar ook de door het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw (EOGFL) toegekende steun, is in strijd met de communautaire voorschriften. Deze heffing is dus onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt.

d) Het feit dat de bankzekerheid pas wordt vrijgegeven na betaling van de compenserende heffing en de speciale heffing strookt niet met de bepalingen van de gemeenschappelijke marktordening voor katoen en is derhalve onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt.

e) De toepassing van een speciale heffing op de invoer van katoenproducten uit derde landen in Griekenland is in strijd met de uit de toetredingsakte van Griekenland en de voorschriften van de Algemene Overeenkomst betreffende tarieven en handel (GATT) voortvloeiende verplichtingen.

f) Hoewel de taken van de Griekse Dienst voor katoen officieel zijn vastgesteld is er wel enig verschil met de werkelijk aan de egreneringsbedrijven verstrekte diensten. De Dienst houdt zich namelijk vooral bezig met het dagelijkse beheer van de communautaire regeling voor katoen.

g) Een aanzienlijk deel van de maatregelen van de Griekse Dienst voor katoen moet worden beschouwd als bedrijfssteun aan de katoenproducenten. De Griekse autoriteiten hebben niet voldoende gegevens verstrekt om een economische kosten-batenanalyse van de uitgevoerde maatregelen te kunnen verrichten.

h) Wat de financiering van de steun betreft, zijn door de lidstaten opgelegde heffingen op ingevoerde producten protectionistisch en discriminerend, aangezien de heffing wordt toegepast omdat de producten de Griekse grens overschrijden in het kader van het intracommunautaire handelsverkeer en aangezien de producten geen enkel economisch voordeel halen uit de opbrengsten van de heffing. Bijgevolg is de betrokken heffing een inbreuk op artikel 25 van het EG-Verdrag („In- en uitvoerrechten of heffingen van gelijke werking zijn tussen de lidstaten verboden"). De steun is niet in overeenstemming met artikel 5 van het aan de Toetredingsakte van Griekenland gehechte protocol nr. 4, op grond waarvan de regeling voor de handel van de Gemeenschap met derde landen niet nadelig mag worden beïnvloed en in het bijzonder geen restrictieve maatregelen bij invoer van katoen mogen worden genomen.

(4) De Commissie heeft geen opmerkingen van de Griekse regering ontvangen met betrekking tot de opmerkingen van de belanghebbenden.

IV

(1) Met betrekking tot de opmerkingen van de Griekse regering wijst de Commissie op het volgende:

a) Met betrekking tot de in overweging 2, onder c), bedoelde taken van de Griekse Dienst voor katoen, namelijk de kwaliteitscontrole van zaaizaad, neemt de Commissie er nota van dat deze taken op grond van de Griekse wetgeving zijn opgelegd.

Sedert de bekendmaking van het voorstel voor dienstige maatregelen inzake door de lidstaten verleende steun voor de veehouderij [7], heeft de Commissie de gewoonte om de subsidiabele uitgaven in het kader van nationale steunmaatregelen voor kwaliteitscontroles volledig te vergoeden op voorwaarde dat deze controles verplicht zijn op grond van communautaire en/of nationale voorschriften.

Met betrekking tot de in overweging 2, onder o) tot en met r), bedoelde taken op het gebied van kwaliteitscontroles in het stadium van de verwerking, neemt de Commissie er nota van dat voor deze diensten een vergoeding wordt aangerekend die volstaat om de hiermee gepaard gaande kosten te dekken. Derhalve beschouwt de Commissie deze taken niet als staatssteun aan ondernemingen in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag.

Voor de taken als bedoeld in overweging 2, onder k), met betrekking tot de subsidies voor egreneringsbedrijven aanvaardt de Commissie de door de Griekse autoriteiten aangevoerde argumenten dat deze subsidies tot 1992 zijn verleend in het kader van de communautaire regelgeving en dat na 1992 geen investeringssteun meer is verleend. Deze argumenten stroken met die van de andere belanghebbenden die verklaren dat aan de egreneringsbedrijven geen financiering is toegekend.

b) Wat het eerste argument betreft, namelijk dat de steunmaatregel voordien reeds bestond, is de Commissie van oordeel dat het feit dat een heffing voordien reeds bestond geen invloed heeft op het al dan niet verenigbaar zijn met de communautaire wetgeving.

[7] Brief nr. S 75294/6 van de Commissie aan de lidstaten van 19 september 1975.

Voorts mogen de betrokken parafiscale heffingen volgens de Commissie niet worden beschouwd als „bestaande steunmaatregelen" in de zin van artikel 88, lid 1, van het Verdrag, die alleen betrekking hebben op pretoetredingssteun en door de Commissie toegestane steunmaatregelen.

Zelfs indien reeds vóór de toetreding van Griekenland tot de Gemeenschap een heffingsregeling voor katoen bestond, dan nog is het zo dat de Commissie rekening heeft gehouden met de door de Griekse autoriteiten meegedeelde gegevens volgens dewelke deze regeling is herzien en gecodificeerd bij wet nr. 2040/92. Deze herziening bestond onder andere in een codificering van alle nationale bepalingen betreffende katoen en een ingrijpende wijziging van de wijze waarop de parafiscale heffing wordt berekend; het gaat niet langer om een forfaitair bedrag maar om een percentage van de totale door de egreneerders aangekochte hoeveelheid.

De Commissie stelt dus dat de bij wet nr. 2040/92 door Griekenland ingestelde regeling in strijd is met artikel 88, lid 3, van het EG-Verdrag en dat de uit de opbrengst van de heffingen gefinancierde staatssteun als een nieuwe steunmaatregel dient te worden beschouwd.

In het algemeen mag een steunmaatregel niet worden gefinancierd uit parafiscale heffingen die ook op uit andere lidstaten ingevoerde producten worden toegepast. Meer in het bijzonder kunnen, bij gebrek aan een regeling die van toepassing is op de producenten van alle lidstaten en waarbij op communautair vlak wordt gegarandeerd dat de opbrengst van de heffing op dezelfde wijze ten goede komt aan ingevoerde en aan nationale producten, de verplichte nationale heffingen op ingevoerde producten, naar gelang van het geval, worden aangemerkt als hetzij een heffing van gelijke werking als een douanerecht en dus verboden op grond van de artikelen 23 en 25 van het EG-Verdrag, met name wanneer bepaalde producten of categorieën van producten hier geenszins van profiteren, bijvoorbeeld vanwege de bestemming van de steun, hetzij een discriminerende binnenlandse belasting en dus verboden op grond van artikel 90 van het EG-Verdrag, indien de steun de op bepaalde ingevoerde producten toegepaste heffing in mindere mate compenseert dan die op nationale producten, bijvoorbeeld als gevolg van de voorwaarden voor steunverlening (zie het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen van 27 oktober 1993 in zaak C-72/92 (Schartbatke) [8] en het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen van 20 augustus 1993 in zaak C-266/91, (Celbi) [9]. Een dergelijke financiering heeft namelijk een beschermende werking die verder reikt dan de steunmaatregel op zich omdat, zelfs indien op normatief vlak een gelijke behandeling van nationale en ingevoerde producten wordt gegarandeerd, in de praktijk onvermijdelijk een gunstiger situatie ontstaat voor de nationale marktdeelnemers, aangezien de uitgevoerde maatregelen zijn gebaseerd op nationale specialisaties, behoeften en leemten. In het onderhavige geval wordt met de steun als bedoeld in overweging 2, onder a), b), d), g), i), j), k) en q), beoogd de nationale productie te steunen, zonder enig voordeel voor de ingevoerde productie.

c) De Commissie heeft nota genomen van het feit dat de Griekse autoriteiten niet hebben gereageerd op de bewering dat de toepassing van de speciale heffing van 1 % op uit derde landen ingevoerde katoen in strijd zou zijn met artikel 5 van protocol nr. 4 van de Toetredingsakte van Griekenland. De Commissie blijft bijgevolg bij het standpunt dat zij heeft ingenomen bij het inleiden van de procedure.

(2) Het standpunt van de Commissie inzake de verenigbaarheid van de compenserende heffing van 1 % op de binnenlandse productie en de aan de Griekse producenten in het kader van de gemeenschappelijke marktordening voor katoen verleende steun is onderzocht in het kader van de inbreukprocedure. Aangezien een dergelijke heffing niet expliciet verboden is bij Verordening (EG) nr. 1554/95, heeft de Commissie op 2 december 1998 besloten het dossier te seponeren.

(3) Uit de bij de Commissie in het kader van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag ingediende opmerkingen blijkt dat de betrokken parafiscale heffingen een zekere mate van kruissubsidiëring inhouden. De heffingen worden namelijk geïnd op het niveau van de egreneringsbedrijven om maatregelen te financieren die voornamelijk ten goede komen aan de landbouwproducenten. Doorgaans aanvaardt de Commissie op het gebied van parafiscale heffingen dat heffingen worden geïnd op een ander niveau dan de productie (bijvoorbeeld heffingen die worden geïnd op het niveau van de slachthuizen om de bestrijding van epizoötieën te financieren). In het onderhavige geval lijkt het voor egreneerders vanwege de mechanismen van de gemeenschappelijke marktordening voor katoen niet mogelijk de betaling van de heffing over te dragen aan landbouwproducenten.

In het licht van het bovenstaande concludeert de Commissie dat zij, aangezien de wijze van financiering van de steun uit een heffing van 1 % op de binnenlandse productie en op de aan de Griekse producenten verleende steun in overeenstemming is met de gemeenschappelijke marktordening voor katoen, geen redenen heeft om op grond van de artikelen 87 tot en met 89 van het EG-Verdrag bezwaar te maken tegen deze wijze van financiering.

V

Overeenkomstig artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag zijn steunmaatregelen van de staten of in welke vorm dan ook met staatsmiddelen bekostigde steunmaatregelen, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt, voorzover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt.

[8] Jurisprudentie 1993, I-5509.
[9] Jurisprudentie 1993, I-4337.

De betrokken maatregelen zijn maatregelen in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag.

De maatregelen verbeteren namelijk de economische positie van de begunstigde ondernemingen ten opzichte van hun concurrenten die deze steun niet ontvangen. Derhalve kan worden gesteld dat zij de mededinging in bovengenoemde zin vervalsen of dreigen te vervalsen.

Gezien enerzijds de waarde van het handelsverkeer van katoen (1995: uitvoer uit Griekenland naar de Gemeenschap: 309,6 miljoen ECU; invoer uit de Gemeenschap in Griekenland: 106,4 miljoen ECU) [10] en anderzijds de Griekse productie (1,25 miljoen ton) ten opzichte van die van de andere lidstaten (1,35 miljoen ton) kunnen deze steunmaatregelen een nadelig effect hebben op het handelsverkeer tussen de lidstaten als de nationale productie wordt bevoordeeld ten koste van de invoer uit de overige lidstaten.

In dit verband zij erop gewezen dat zelfs het feit dat het bedrag van de steun vrij gering is of dat het begunstigde bedrijf vrij klein is, niet a priori uitsluit dat het handelsverkeer tussen de lidstaten nadelig wordt beïnvloed.

Rekening houdend met het voorgaande zijn de betrokken steunmaatregelen nationale steunmaatregelen die beantwoorden aan de in artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag vastgestelde criteria.

Er bestaan evenwel uitzonderingen op het in artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag vastgestelde beginsel van onverenigbaarheid van steunmaatregelen met het Verdrag.

VI

De in artikel 87, lid 2, van het EG-Verdrag vastgestelde uitzonderingen zijn in dit geval duidelijk niet van toepassing. De Griekse autoriteiten hebben er zich ook niet op beroepen.

De in artikel 87, lid 3, van het EG-Verdrag vastgestelde uitzonderingen moeten bij onderzoek van elk regionaal of sectorieel steunprogramma of van elk individueel geval waarin een algemene steunregeling wordt toegepast, restrictief worden geïnterpreteerd.

Uitzonderingen mogen met name alleen worden toegestaan wanneer de Commissie kan vaststellen dat de steun noodzakelijk is voor het bereiken van één van de betrokken doelstellingen. Uitzonderingen toestaan voor steunmaatregelen waartegenover niet een dergelijk doel staat, zou erop neerkomen dat wordt geduld dat het handelsverkeer tussen lidstaten wordt geschaad en concurrentiedistorsies worden getolereerd waarvoor geen redenen van communautair belang bestaan, en dat daarmee tegelijk ongerechtvaardigde voordelen voor marktdeelnemers uit bepaalde lidstaten worden aanvaard.

Het betreft geen maatregelen om, in de zin van artikel 87, lid 3, onder b), van het EG-Verdrag de verwezenlijking van een belangrijk project van Europees belang te bevorderen, aangezien deze steunmaatregelen door de gevolgen die zij kunnen hebben voor het handelsverkeer, indruisen tegen het gemeenschappelijk belang.

Het betreft evenmin maatregelen tot opheffing van een ernstige verstoring in de economie van een lidstaat, als bedoeld in datzelfde punt.

De steunmaatregel is ook niet gemeld als regionale steunmaatregel in de zin van artikel 87, lid 3, onder a), van het EG-Verdrag.

Steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van bedrijvigheid of van bepaalde regionale economieën te bevorderen, kunnen door de Commissie als verenigbaar met het Verdrag worden beschouwd voorzover deze steunmaatregelen de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt, niet zodanig veranderen dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad (artikel 87, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag).

Om dergelijke steunmaatregelen op grond van artikel 87, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt te kunnen aanmerken, mogen de steunmaatregelen de voorwaarden van het handelsverkeer niet zodanig wijzigen dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad en de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid of van bepaalde regionale economieën wordt vergemakkelijkt.

De door de Griekse Dienst voor katoen toegekende steun voor maatregelen op het gebied van technische bijstand, voorlichting, opleiding en onderzoek kunnen het handelsverkeer ongunstig beïnvloeden en de concurrentie vervalsen, als bedoeld in artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag. Deze steunmaatregelen strekken ertoe de ontwikkeling van de katoensector te vergemakkelijken en kunnen, gezien hun aard, de voorwaarden van het handelsverkeer niet zodanig wijzigen dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad. In principe kunnen zij in aanmerking komen voor een uitzondering als bedoeld in artikel 87, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag.

Omdat de steunmaatregelen worden gefinancierd uit parafiscale heffingen op uit andere lidstaten ingevoerde producten, komen de steunmaatregelen evenwel niet voor een uitzondering in aanmerking. Door de wijze van financiering zijn zij onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt.

Bijgevolg constateert de Commissie dat deze steunmaatregelen vanwege hun wijze van financiering niet in aanmerking kunnen komen voor de in artikel 87, lid 3, onder a) en c), van het EG-Verdrag bedoelde uitzonderingen voor maatregelen ter bevordering of vergemakkelijking van de economische ontwikkeling van bepaalde streken en evenmin voor de onder c) bedoelde maatregelen om bepaalde vormen van economische bedrijvigheid te vergemakkelijken of te bevorderen, en dat zij als onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt dienen te worden beschouwd aangezien zij worden gefinancierd uit parafiscale heffingen op ingevoerde producten.

VII

De Commissie constateert dat Griekenland met de uitvoering van de betrokken steunmaatregelen artikel 88, lid 3, van het EG-Verdrag heeft overtreden.

Om de hierboven genoemde redenen komen de betrokken steunmaatregelen die voldoen aan de voorwaarden van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag niet in aanmerking voor één van de uitzonderingen van artikel 87, leden 2 en 3, van het EG-Verdrag. De betrokken steunmaatregelen zijn dus onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt aangezien zij worden gefinancierd uit parafiscale heffingen op ingevoerde producten.

[10] Eurostat 1995.

Aangezien het gaat om niet-aangemelde steunmaatregelen die zijn uitgevoerd zonder te wachten op het definitieve besluit van de Commissie, zij erop gewezen dat, vanwege het bindende karakter van de procedureregels die zijn aangegeven in artikel 88, lid 3, van het EG-Verdrag waarvan het Hof van Justitie de rechtstreekse werking heeft erkend in zijn arresten van 19 juni 1973 in zaak 77/72 (Carmine Capolongo tegen Azienda Agricola Maya) ([11]), van 11 december 1973 in zaak 120/73 (Gebrueder Lorenz GmbH tegen Bondsrepubliek Duitsland) ([12]) en van 22 maart 1977 in zaak 78/76 (Steinike en Weinlig tegen Bondsrepubliek Duitsland) ([13]), het illegale karakter van de betrokken steunmaatregel niet achteraf kan worden verholpen (arrest van 21 november 1991 in zaak C-354/90: Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires et autres tegen Frankrijk) ([14]).

Bij artikel 14, lid 1, van Verordening (EG) nr. 659/1999 van de Raad van 22 maart 1999 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 93 van het EG-Verdrag ([15]) is bepaald dat, indien negatieve beschikkingen worden gegeven in gevallen van onrechtmatige steun, de Commissie beschikt dat de betrokken lidstaat alle nodige maatregelen dient te nemen om de steun van de begunstigde terug te vorderen.

Deze terugbetaling zou nodig zijn om de vroegere situatie te herstellen door alle financiële voordelen ongedaan te maken die de begunstigde van de onrechtmatig verleende steun zou hebben genoten sinds de datum waarop deze steun is uitgekeerd.

Bij artikel 14, lid 2, van Verordening (EG) nr. 659/1999 is bepaald dat de terug te vorderen steun de rente omvat die wordt berekend op basis van een door de Commissie vastgesteld passend percentage. De rente is betaalbaar vanaf de datum waarop de onrechtmatige steun voor de begunstigde beschikbaar was tot de datum van daadwerkelijke terugbetaling van de steun.

Gezien de aard van de steunmaatregelen en hun wijze van financiering kan de Commissie, op basis van de gegevens waarover zij beschikt, onmogelijk berekenen hoeveel (uit heffingen op de invoer van katoen gefinancierde) steun moet worden teruggevorderd. De Commissie verzoekt de Griekse autoriteiten om haar, in het kader van de samenwerkingsprocedure, een passende methode voor te leggen voor de berekening van het bedrag van de terug te vorderen steun.

Deze beschikking doet niets af aan de eventuele latere besluiten van de Commissie met betrekking tot de financiering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid uit het EOGFL,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De in Griekenland in het kader van de bij wet vastgestelde taken van de Griekse Dienst voor katoen toegekende steun, gefinancierd uit bij artikel 30, lid 3, van wet nr. 2040/92 ingestelde heffingen, is onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt aangezien hij wordt gefinancierd uit parafiscale heffingen op ingevoerde producten.

Artikel 2

Griekenland wijzigt de in artikel 1 bedoelde steunregeling teneinde ze in overeenstemming te brengen met deze beschikking.

Artikel 3

1. Griekenland treft de nodige maatregelen om de in artikel 1 bedoelde onrechtmatig verleende steun van de begunstigden terug te vorderen.

2. De steun moet worden teruggevorderd overeenkomstig de in de nationale wetgeving vastgestelde procedures. De terug te vorderen bedragen brengen rente op vanaf de datum waarop zij aan de begunstigde zijn uitgekeerd tot de datum waarop zij worden terugbetaald. De rente wordt berekend op basis van de referentievoet die wordt gebruikt voor de berekening van het subsidie-equivalent in het kader van de regionale steunverlening.

Artikel 4

Griekenland stelt de Commissie binnen twee maanden na kennisgeving van deze beschikking in kennis van de maatregelen die het land voornemens is te treffen om aan deze beschikking te voldoen.

Artikel 5

Deze beschikking is gericht tot de Helleense Republiek.

Gedaan te Brussel, 20 juli 1999.

Voor de Commissie

Monika WULF-MATHIES

Lid van de Commissie

([11]) Jurisprudentie 1972-1973, blz. 567.
([12]) Jurisprudentie 1972-1973, blz. 815.
([13]) Jurisprudentie 1977, blz. 171.
([14]) Jurisprudentie 1991, blz. I-5505.
([15]) PB L 83 van 27.3.1999, blz. 1.